

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
Ελληνική Οικονομία
Η ανάδειξη πρωτογενούς πλεονάσματος σταθμών και αφετηρία θετικών οικονομικών εξελίξεων

Πιο κοντά στην επίτευξη πλεονάσματος στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης ήδη από το 2012, έναντι ελλείμματος -1,5% του ΑΕΠ που προβλέπει η Τρόικα και -1,2% του ΑΕΠ που προβλέπει ο Π2013. Αυτό προκύπτει από την πολύ καλύτερη του αναμενομένου εκτέλεση του Προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης στο 11μηνο Ιαν.-Νοεμ.'2012 (Πίνακας 1).

Η εκτέλεση του Π2012 αποδεικνύεται καλύτερη του αναμενομένου λόγω κυρίως της εντυπωσιακής πτώσης των πρωτογενών δαπανών της γενικής κυβέρνησης (σε προσαρμοσμένη ταμειακή βάση) κατά -9,1% σε ετήσια βάση στο 11μηνο.'12 και παρά την απογοητευτική πτώση των εσόδων της γενικής κυβέρνησης κατά -1,5% στο 11μηνο.'12. Ειδικότερα, σημειώνεται η πτώση των εσόδων: α) της Κεντρικής Κυβέρνησης κατά -1,4% σε ετήσια βάση, β) των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) κατά -3,9%, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) κατά -3,8% και η σημαντική αύξηση των ιδίων εσόδων των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στη γενική κυβέρνηση κατά 20,6%. Η πτώση των εσόδων της γενικής κυβέρνησης προέκυψε παρά τη σημαντική αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης των συνεπιτών φορολογουμένων το 2012, και οφείλεται κατά ένα μέρος στη μεγαλύτερη του αναμενομένου πτώση των πρωτογενών δαπανών της γενικής κυβέρνησης, καθώς και στη μεγαλύτερη του αναμενομένου ύφεση στην οικονομία. Ωστόσο, **κατά το 2012 επιβλήθηκαν νέα φορολογικά μέτρα ύψους € 11,9 δις που αν είχαν σχεδιαστεί με πιο πρακτικό τρόπο και αν εισπράττονταν με στοιχειώδη αποτελεσματικότητα και δικαιοσύνη από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες θα οδηγούσαν με μεγάλη βεβαιότητα σε θετική αύξηση των εσόδων της γενικής κυβέρνησης στο περασμένο έτος και σε ακόμη πιο εντυπωσιακή βελτίωση των δημοσίων οικονομικών της χώρας.**

Πίνακας 1. Εκτέλεση του Επικαιροποιημένου Προϋπολογισμού 2012

	Ιαν.-Νοέμ. (Εκστ. €)		%Δ 10μηνίου	Προϋπολογισμός 2011	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Νοέμβριος 2011)		Εκτιμήσεις Προγραμ. Π2012	
	2011	2012			Εκστ. €	%Δ	Εκστ. €	%Δ
Εσοδα Γενικής Κυβέρνησης	74.217,0	73.117,0	-1,5%	88.200	84.500	-4,2%	86.789	-1,6%
Πρωτογενείς Δαπάνες ΓΚ	80.035,5	72.770,0	-9,1%	93.000	87.400	-6,0%	86.490	-7,0%
Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ	-5.818,5	347,0		-4.800	-2.900		299	
ΑΕΠ τρέχουσες τιμές				208.532	194.003	-7,0%	194.003	-7,0%
Πρωτογενές Ισοζύγιο ΓΚ % ΑΕΠ				-2,3%	-1,5%		0,2%	

Ειδικότερα, από την εκτέλεση του Προϋπολογισμού της ΓΚ, προκύπτει η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος σε ταμειακή βάση, ύψους € 2,31 δις στο 11μηνο Ιαν.-Νοεμ. 2012, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος ύψους € 3,64 δις στο αντίστοιχο διάστημα του 2011. Το αποτέλεσμα αυτό προέκυψε από την

αναφερθείσα πτώση των εσόδων της Γενικής Κυβέρνησης (ΓΚ) κατά -1,5% στο 11μηνο του 2012 και από την εντυπωσιακή πτώση στο ίδιο χρονικό διάστημα των πρωτογενών δαπανών της ΓΚ σε ταμειακή βάση κατά -9,1%.

Ταυτόχρονα στο 11μηνο του 2012 σημειώθηκε σημαντική αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΓΚ στα € 8,57 δις στο τέλος Νοεμ.12, από € 7,05 δις στο τέλος Δεκ.'11. Ήταν δηλαδή αυξημένες κατά € 1,52 δις στο 11μηνο του 2012, έναντι αύξησής τους κατά € 1,27 δις στο 11μηνο του 2011. Με τα ποσά αυτά θα πρέπει να προσαρμοστούν οι πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ στο 11μηνο του 2011 και του 2012. Επιπλέον, οι πρωτογενείς δαπάνες θα πρέπει να προσαρμοστούν και με τον υπολογισμό των ενδοκυβερνητικών τόκων.

Με την πραγματοποίηση αυτών των προσαρμογών, προκύπτει ότι οι πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ ανήλθαν τελικά στα € 72,77 δις στο 11μηνο του 2012, από € 80,04 δις στο 11μηνο του 2011, σημειώνοντας και πάλι μεγάλη πτώση κατά -9,1%. Επίσης, μετά τις προσαρμογές προκύπτει ότι **το προσαρμοσμένο πρωτογενές ισοζύγιο της ΓΚ ήταν ελαφρά πλεονασματικό κατά € 0,35 δις στο 11μηνο Ιαν.-Νοεμ.2012, έναντι αντίστοιχου ελλείμματος € 5,8 δις στο 11μηνο Ιαν.-Νοεμ.'2011 (Πίνακας 1).**

Με βάση τα ανωτέρω, εκτιμάται τώρα ότι: α) Τα έσοδα της ΓΚ θα είναι τελικά μειωμένα κατά -1,6% το 2012 ως σύνολο (από -1,5% στο 11μηνο.'12), έναντι πτώσης τους κατά -4,2% που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στην Έκθεσή της την 27.11.2012). Εκτιμάται δηλαδή ότι τα έσοδα αυτά θα ανέλθουν στα € 86,8 δις το 2012 (με τα έσοδα από τον ΠΔΕ να είναι τελικά ελαφρά χαμηλότερο από τον στόχο που έχει τεθεί στον Π2013), έναντι € 84,5 δις που ήταν οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. β) Οι πρωτογενείς δαπάνες της ΓΚ θα είναι τελικά μειωμένες κατά -7,0% το 2012 ως σύνολο (λόγω της αναμενόμενης σχετικά μεγάλης αύξησης των δαπανών αυτών τον Δεκ.'12), έναντι της πτώσης των προσαρμοσμένων (ως προς την αύξηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΓΚ και ως προς τους ενδοκυβερνητικούς τόκους) πρωτογενών δαπανών της ΓΚ κατά -9,1% στο 11μηνο.'12, όπως προαναφέρθηκε, και έναντι των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για πτώση τους -6,0%. **Οι εξελίξεις αυτές στις πρωτογενείς δαπάνες και τα έσοδα της ΓΚ οδηγούν στην εκτίμηση για επίτευξη μικρού πλεονάσματος της τάξης του 0,2% του ΑΕΠ στο πρωτογενές ισοζύγιο της ΓΚ το 2012, έναντι πρωτογενούς ελλείμματος -1,5% του ΑΕΠ που προβλέπει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**

Η εξάλειψη του πρωτογενούς ελλείμματος της ΓΚ από το 2012 δίνει αβάντα ύψους άνω των € 2,9 δις στην επιδίωξη της χώρας για δημιουργία σημαντικού ήδη πρωτογενούς πλεονάσματος από το 2013. Αυτή η εξέλιξη συμβάλλει από μόνη της στην αναγκαία βελτίωση του οικονομικού κλίματος στη χώρα και στην προσπάθεια για πιο έγκαιρη ανάκαμψη της

οικονομίας. Επιπλέον, αυτές οι δημοσιονομικές εξελίξεις συνδυάζονται και με την δραστική μείωση του ελλείμματος του εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών της χώρας, στο -2,9% του ΑΕΠ το 2012 και στο -0,8% του ΑΕΠ το 2013, με προοπτική επίτευξης πλεονάσματος ύψους 1,1% του ΑΕΠ και στο ισοζύγιο αυτό το 2014, από έλλειμμα άνω του 14% του ΑΕΠ το 2007 και το 2008. Η συνεπαγόμενη αλλαγή της χώρας από τα ανωτέρω ελλείμματα που την οδήγησαν στη χρεοκοπία και στην οικονομική κατάρρευση, μπορεί να αποτελέσουν τη βάση για την ανάκτηση της αναγκαίας αξιοπιστίας και της οικονομικής της ανεξαρτησίας, με έγκαιρη είσοδο της σε πορεία υγιούς ανάπτυξης και μείωσης της ανεργίας από το 2014.

Η άρση των στρεβλώσεων αντιαναπτυξιακού χαρακτήρα και η ενίσχυση του φοροεισπρακτικού μηχανισμού λυδία λίθος της προσαρμογής και της σταθεροποίησης της οικονομίας

Για την επίτευξη της ανάκαμψης και για την επαναφορά της οικονομίας σε ομαλή λειτουργία, εξακολουθεί να είναι απολύτως αναγκαίος ο εξορθολογισμός του φορολογικού συστήματος της χώρας. Η πολύ ικανοποιητική εκτέλεση του Π2012 στο 11μηνο '12 επιτεύχθηκε, όπως προαναφέρθηκε, παρά τη νέα μεγάλη μείωση των καθαρών εσόδων του Τ.Π. κατά -17,0% σε ετήσια βάση τον Νοέμ. '12 και κατά -2,2% σε ετήσια βάση στο 11μηνο '12 και παρά την επίσης σημαντική μείωση των εσόδων των ΟΚΑ (κατά -3,9%) και των εσόδων των ΟΤΑ (κατά -3,8%).

Ειδικότερα, η πτώση των καθαρών εσόδων του Τ.Π. σημειώθηκε:

Α. Παρά τη σημαντική αύξηση κατά 20% των εσόδων από τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (ΦΕΦΠ) στο 11μηνο '12. Το 2012 ως σύνολο τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ αναμένεται να είναι τελικά αυξημένα κατά 24%. Ωστόσο, και αυτό το καλύτερο αποτέλεσμα είναι κατώτερο του αναμενομένου. Θα συνεπάγεται, για παράδειγμα, αύξηση των εσόδων από τον ΦΕΦΠ κατά € 2,0 δις περίπου, ενώ τα νέα φορολογικά μέτρα που επιβλήθηκαν το 2012 σηματοδοτούσαν την αύξηση των εσόδων από το φόρο αυτό κατά περισσότερο από € 4,0 δις, με μεγάλη αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης των συνεπών φορολογουμένων, τόσο εκείνων που δηλώνουν χαμηλό φορολογητέο εισόδημα όσο και εκείνων που δηλώνουν υψηλό εισόδημα.

Β. Παρά τη σημαντική αύξηση των εσόδων από τον Φόρο στην Περιουσία (στα € 2,61 δις, έναντι μόνο € 0,43 δις στο 11μηνο '11). Το 2012 ως σύνολο οι εισπράξεις από τους φόρους περιουσίας αναμένεται να προσεγγίσουν τα € 3,0 δις. Η αύξηση των εσόδων από την φορολόγηση της περιουσίας δεν περιλαμβάνει έσοδα από τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) του έτους 2010, καθώς τα εκκαθαριστικά σημειώματα απεστάλησαν πρόσφατα και οι φόροι θα εισπραχθούν εντός του 2013.

Σημειώνεται, εν προκειμένω, ότι, αν και ο φόρος αυτός βαίνει προς κατάργηση, η επιβάρυνση των φορολογουμένων είναι προδήλως εξοντωτική, ιδιαίτερα μετά την είσπραξη του φόρου επί των ακινήτων μέσω των λογαριασμών της ΔΕΗ. Επιβάλλεται σε αντικειμενικές αξίες που πλέον είναι πολύ ανώτερες των πραγματικών, με υπέρογκους συντελεστές και ανεξαρτήτως της φοροδοτικής ικανότητας των υπόχρεων, σε μια αγορά όπου δεν υπάρχει ούτε καν η δυνατότητα ρευστοποίησης των περιουσιακών αυτών στοιχείων. Η εμμονή της κυβέρνησης να αντλήσει έσοδα με τον τρόπο αυτό καταδεικνύει την παταγώδη αποτυχία συλλογής φόρων σε άλλους τομείς στους οποίους η φοροδιαφυγή οργιάζει. Είναι προφανές ότι η φορολόγηση της περιουσίας με όρους οιονεί κατάσχεσης δεν πρόκειται να αντισταθμίσει την αδικία που υφίστανται οι συνεπείς φορολογούμενοι και την κοινωνικά απαράδεκτη επιβάρυνση των χαμηλών εισοδημάτων μέσω της περικοπής μισθών και συντάξεων και της έκρηξης της ανεργίας.

Γ. Με μεγάλη πτώση των εσόδων από τον Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων (ΦΕΝΠ), που καταποντίστηκε στα € 1,54 δις στο 11μηνο '12, έναντι € 2,86 δις στο 11μηνο '10. Σημειώνεται ότι ο φόρος από την πηγή αυτή αναμένεται να μειωθεί στα € 1,65 δις το 2012 και στα € 1,48 δις το 2013, από € 3,81 δις το 2009. Και στην περίπτωση αυτή τα φορολογικά έσοδα καταποντίστηκαν παρά την επιβολή σημαντικών νέων φορολογικών επιβαρύνσεων στους συνεπείς φορολογούμενους το 2012.

Η υπέρμετρη φορολογική επιβάρυνση των συνεπών φορολογουμένων, η οποία σημειώτερον πληρώθηκε από την συντριπτική πλειοψηφία των χαμηλόμισθων, δεν αντικατοπτρίστηκε στην ανάλογη αύξηση των φορολογικών εσόδων, διότι, προφανώς, ένας πολύ μεγαλύτερος αριθμός μη συνεπών φορολογουμένων με σχετικά υψηλά εισοδήματα και περιουσία δεν κατέβαλε τους αναλογούντες φόρους το 2012, ενδεχομένως σε πολύ μεγαλύτερη έκταση από ότι στα προηγούμενα έτη.

Ως αποτέλεσμα, οι βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές των ασυνεπών φορολογουμένων προς το δημόσιο αυξήθηκαν κατά το εντυπωσιακό ποσό των € 12,0 δις εντός του 2012, ποσό που συνεχίζει να είναι πολύ μεγάλο ακόμη και αν αφαιρεθεί η αύξηση αυτών των υποχρεώσεων κατά € 4,8 δις λόγω ενός και μόνο προστίμου που επιβλήθηκε σε χρηματιστηριακή εταιρεία μετά από οριστική δικαστική απόφαση (το οποίο, ωστόσο, θεωρείται ότι δεν είναι εισπράξιμο). Η εξέλιξη αυτή το 2012 συνέβαλε στην αύξηση των συσσωρευμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών των ιδιωτών και των επιχειρήσεων έναντι του ελληνικού δημοσίου στα € 55,5 δις. Είναι προφανές ότι η μεγάλη αύξηση κατά € 12 δις (ή κατά € 7,2 δις χωρίς τα ανωτέρω € 4,8 δις) των βεβαιωθέντων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του δημοσίου από φόρους εντός μόνο ενός έτους δεν προέκυψε από την αύξηση της ανεργίας, διότι οι άνεργοι δεν έχουν εισοδήματα επί των οποίων να βεβαιωθεί φόρος και, επίσης, δεν σχετίζεται με τη μεγάλη μείωση των εισοδημάτων των μισθωτών διότι σε αυτούς ο φόρος παρακρατείται στην πηγή και δεν έχουν τη δυνατότητα να έχουν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις προς το δημόσιο. Οι νέες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις προέκυψαν από φορολογούμενους μη

μισθωτούς με σχετικά υψηλά ή πολύ υψηλά εισοδήματα σε σχέση με το μέσο όρο και επίσης με μεγάλη περιουσία, την οποία, ενδεχομένως, έχουν δημιουργήσει σε μεγάλο βαθμό με επίσης αφορολόγητα εισοδήματα στις προηγούμενες δεκαετίες.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την Έκθεση του ΔΝΤ-Ε.Ε. «Κατάσταση της Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Εξέταση ΦΠΑ», που καταρτίστηκε τον Νοέμβριο του 2012, οι ανωτέρω ληξιπρόθεσμες οφειλές προέρχονται: Τα € 24,7 δις από 21.000 οφειλέτες που έχουν επιστημανθεί και αξιολογηθεί από τις Τοπικές ΔΟΥ ως αμφίβολοι - επισφαλείς οφειλέτες. Τα € 8,5 δις από χρεοκοπημένα άτομα και επιχειρήσεις. Τα € 3,0 δις από αφερέγγυες δημόσιες επιχειρήσεις. Τα € 7,4 δις από άλλες (προφανώς ικανές να εισπραχθούν) οφειλές στις οποίες θα πρέπει να προστεθούν και τα εισπράξιμα € 7,2 δις που δημιουργήθηκαν εντός του 2012.

Παρά την ύπαρξη αυτού του τεράστιου ποσού των ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι εισπράξεις από τους Άμεσους Φόρους Παρελθόντων Οικονομικών Ετών (ΠΟΕ) στο 11μηνο '12, ήταν ελάχιστες, στα € 1,66 δις, μειωμένες κατά -6,4% σε ετήσια βάση και σημαντικά εκτός στόχων. Είναι τώρα αμφίβολο αν επιτευχθεί τελικά ο στόχος για έσοδα ύψους € 2,1 δις από τους Άμεσους Φόρους ΠΟΕ. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα Έκθεση του ΔΝΤ-ΕΕ, η χαμηλή είσπραξη εσόδων από παλαιές (πριν από το 2012) οφειλές ανήλθε στα € 897 εκατ. στο τέλος Σεπτ. '12 και εκτιμάται στα € 1,1 δις το 2012, έναντι στόχου για είσπραξη € 2,0 δις το έτος αυτό. Επίσης, η είσπραξη νέων οφειλών που δημιουργήθηκαν εντός του 2012 ανερχόταν μόνο στο 6,7% του συνόλου στο τέλος Σεπτ. '12 και αναμένεται στο 12% στο τέλος του 2012, ενώ ο στόχος ήταν να εισπραχθεί το 20,0%. Η ανωτέρω επίδοση οφείλεται προφανώς στο ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπ. Οικονομικών προχώρησαν εντός του 2012 σε πολύ λιγότερους ελέγχους μεγάλων φορολογουμένων και φορολογουμένων υψηλού πλούτου και εισοδήματος από τους στόχους που είχαν τεθεί στις αρχές του έτους. Επιπλέον, δεν φαίνεται να υπάρχουν ακόμη οι προϋποθέσεις σε στελεχιακό δυναμικό και σε οργανωτική δομή που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική και δίκαιη είσπραξη των φορολογικών εσόδων του ελληνικού κράτους από όλους τους φορολογούμενους. Οι ελλείψεις σε εξειδικευμένο και πρόθυμο να προσφέρει στελεχιακό δυναμικό και οργανωτική δομή είναι εξαιρετικά μεγάλες στον τομέα του ΦΠΑ.

Δ. Με μεγάλη πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ, η οποία ανήλθε στο -15,4% σε ετήσια βάση τον Νοέμ. '12 και στο -11,5% στο 11μηνο. '12. Επίσης, σύμφωνα με το Π2013 τα έσοδα από τον ΦΠΑ εκτιμώνται στα € 15,1 δις το 2012 (Π2012: € 16,5 δις), από € 16,99 δις το 2011 και € 17,87 δις το 2010. Το αποτέλεσμα αυτό προέκυψε παρά το ότι από τον Οκτ. '2011 ισχύει η αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ στην εστίαση στο 23%, από 13%. Η αιτία του καταποντισμού των εσόδων από τον ΦΠΑ είναι οι ακόλουθες:

α) Η πραγματοποίηση ενός μεγάλου όγκου συναλλαγών (κυρίως σχετικά μεγάλης αξίας) στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες χωρίς έκδοση αποδείξεων. Το φαινόμενο αυτό έλαβε μεγάλες διαστάσεις μετά τον Σεπτέμβριο του 2011, όταν με τη σημαντική μείωση του αφορολόγητου ορίου στα € 5.000 οι καταναλωτές έχουν πολύ μικρό κίνητρο για να ζητούν αποδείξεις. Έτσι, όπως αναλύεται στην προαναφερθείσα Έκθεση του ΔΝΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από τις 980,28 χιλ. επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που υπέβαλαν δηλώσεις ΦΠΑ το 2011, οι 415,55 χιλ. είχαν κύκλο εργασιών χαμηλότερο των € 10 χιλ ετησίως (περίπου € 30 την ημέρα) και όχι μόνο δεν πλήρωσαν ΦΠΑ, αλλά είχαν και επιστροφές φόρου ύψους € 205,7 εκατ. Επίσης, άλλες 296,66 χιλ. επιχειρήσεις είχαν ετήσιες πωλήσεις από € 10.000 έως και € 50.000 στο έτος (από € 30 έως € 140 ημερησίως) και πλήρωσαν συνολικά ΦΠΑ € 529,72 εκατ. (€ 1.786 ανά επιχείρηση). **Αντίθετα, 23.201 επιχειρήσεις (το 2,4% του συνόλου) με ετήσιες πωλήσεις άνω των € 1,0 εκατ., πλήρωσαν ΦΠΑ € 6,87 δις (το 73,7% του συνόλου).**

β) Η χρήση παράνομων πρακτικών διόγκωσης του ΦΠΑ εισροών: Όπως επίσης αναλύεται στην Έκθεση του ΔΝΤ-ΕΕ, σε άλλες περιπτώσεις κάποιες επιχειρήσεις καταφεύγουν σε πρακτικές διόγκωσης του ΦΠΑ εισροών με έκδοση πλαστών τιμολογίων, με χρήση εικονικών εταιρειών ή «εταιρειών φαντασμάτων», ή «αφανών εμπόρων», κ.ά.. Σύμφωνα με το ΣΔΟΕ, από το 2009 έως σήμερα έχουν εντοπιστεί 450.000 πλαστά ή εικονικά τιμολόγια. Επίσης, στην Έκθεση ΔΝΤ-ΕΕ σημειώνεται ότι από τα € 35,5 δις των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων από φορολογικές υποθέσεις που οφείλονται από τους 1.500 μεγαλύτερους οφειλέτες στο κράτος, το 21% περίπου αφορά τον ΦΠΑ. Όπως τονίζεται, «οι περισσότερες από αυτές τις οφειλές δεν είναι εισπράξιμες διότι σχετίζονται με ψεύτικες εταιρείες ή με εταιρείες που δεν μπορούν να εντοπιστούν».

γ) Η μη υποβολή των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ από τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις επιχειρήσεις που δεν έχουν κάνει διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησής τους. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπ. Οικονομικών έως τα τέλη Νοεμβρίου 2012 θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί 5,2 εκατ. περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, αλλά αντί αυτών εμπρόθεσμα υποβλήθηκαν μόνο 4,06 εκατ. δηλώσεις. Δηλαδή, άνω των 1,13 εκατ. δηλώσεων δεν υπεβλήθησαν.

δ) Η διακοπή της λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και ελεύθερων επαγγελματιών και η συνέχιση της παροχής υπηρεσιών από τους ίδιους επαγγελματίες χωρίς αποδείξεις.

Ε. Παρά την ύπαρξη σημαντικών ληξιπρόθεσμων οφειλών από έμμεσους φόρους, σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα εξελίσσεται και η πορεία των Έμμεσων Φόρων Παρελθόντων Ετών (ΠΟΕ), τα οποία αυξήθηκαν μεν κατά 25,6% το 11μηνο Ιαν.-Νοέμ. '12, αλλά σημείωσαν πτώση κατά -33,3% τον Νοέμ. '12, ενώ δεν αναμένεται τώρα να φτάσουν τον ήδη εξαιρετικά υποτιμημένο στόχο των € 461 εκατ. το

2012. Από την άλλη πλευρά η αβελτηρία για τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την είσπραξη των φόρων επικυρώνεται με την πρόβλεψη του Π2013 για νέα πώση των εσόδων από τους έμμεσους φόρους ΠΟΕ στα € 435 εκατ. το 2013 (-5,6%).

Από τα ανωτέρω προκύπτει η αναμφισβήτητη διόγκωση της παράλληλης οικονομίας στην Ελλάδα στην περίοδο της κρίσης και ιδιαίτερα στη 2ετία 2011-2012, η οποία επηρεάζει αναπόφευκτα και το ύψος των καταγεγραμμένων από την **ΕΛΣΤΑΤ πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου**. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο όγκος αυτών των πωλήσεων σημείωσε δραματική πτώση κατά -16,7% τον Οκτ.'12, μετά την πτώση τους κατά -8,9% τον Οκτ.'11, κατά -10,3% τον Οκτ.'10 και κατά -10,0% τον Οκτ.'2009. Μάλιστα, ο σχετικός δείκτης όγκου διαμορφώθηκε στο 66,5 τον Οκτ.'12, από 108,4 τον Οκτ.'08 σημειώνοντας τεράστια πτώση κατά -38,6% σε 4-έτη, έναντι της πτώσης του καταγεγραμμένου ΑΕΠ κατά -24%

Συμπερασματικά, αντί να υπάρξει μια συντονισμένη προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς το ελληνικό δημόσιο στην περίοδο της κρίσης, επιβάλλονται νέοι φόροι στους συνεπείς φορολογούμενους και νέες φορολογικές επιβαρύνσεις στις επιχειρήσεις γενικά και στα ακίνητα ειδικότερα, που θέτουν νέα εμπόδια στην ανάκαμψη της οικονομίας, ενώ ταυτόχρονα οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των ασυνεπών φορολογουμένων (ιδιωτών και επιχειρήσεων) διογκώνονται. Παρά τις εξαιρετικά ικανοποιητικές εξελίξεις στον τομέα της δημοσιονομικής προσαρμογής, οι εξελίξεις στο φορολογικό σύστημα της χώρας αποτελούν μια εξαιρετικά επώδυνη για τη χώρα αποτυχία των κρατικών υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με την είσπραξη των φόρων και των έκτακτων εισφορών που επιβάλλονται στην προσπάθεια για έξοδο της χώρας από τη μεγαλύτερη κρίση της ιστορίας της. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν επιτρέψει την έξαρση της φοροδιαφυγής σε μια περίοδο κατά την οποία οι συνεπείς φορολογούμενοι, ακόμη και οι χαμηλόμισθοι, επιβαρύνονται υπέρμετρα με νέες φορολογικές επιβαρύνσεις επωμιζόμενοι με προκλητική ανισομέρεια το βάρος της απολύτως αναγκαίας αποκατάστασης της δημοσιονομικής ισορροπίας και της αξιοπιστίας της χώρας διεθνώς.

Παγκόσμια Οικονομία

Υπεγράφη από τον πρόεδρο των ΗΠΑ ο νόμος για την αποφυγή του αποκαλούμενου «δημοσιονομικού γκρεμού», όπως ανακοίνωσε ο Λευκός Οίκος. Σύμφωνα με τη συμφωνία που επιτεύχθηκε που επικυρώθηκε με το νέο νόμο οι φορολογικές περικοπές που είχαν θεσπιστεί για να εφαρμοστούν προσωρινά από την Κυβέρνηση του Προέδρου George Bush έληξαν για τους φορολογούμενους που κερδίζουν άνω των \$ 400.000 το χρόνο και για τα ζευγάρια που κερδίζουν άνω των \$ 450.000 ετησίως, αφού το ποσοστό φορολόγησης που θα ισχύει εφεξής για εισοδήματα πάνω από αυτά τα ποσά θα είναι 39,6%, από 35%. Ο νυν Πρόεδρος των ΗΠΑ επεδίωκε η νέα αυξημένη φορολόγηση να ξεκινά

από τα εισοδήματα άνω των \$ 250.000. Από την πλευρά του το κόμμα των Ρεπουμπλικάνων είχε δεχθεί την αύξηση του φορολογικού συντελεστή από εισοδήματα άνω των \$ 1 εκατ. Ωστόσο, η τελική συμφωνία επιτεύχθηκε στα ποσά που προαναφέρθηκαν. Επιπλέον, το ποσοστό φορολόγησης για εισοδήματα από μισθωτή εργασία έως τα \$ 113.700 επανέρχεται στο 6,2% με κατάργηση της φορολογικής περικοπής κατά 2% που εφαρμοζόταν έως το τέλος του 2012. Επίσης, καθιερώνεται αύξηση των φόρων επί των μερισμάτων και των κεφαλαιακών κερδών από 15% σε 20%, αλλά μόνο για φορολογούμενους που δηλώνουν ετήσιο εισόδημα άνω των \$ 400.000 και για ζευγάρια που δηλώνουν εισόδημα πάνω από \$ 450.000. Τέλος, αυξάνονται οι φορολογικοί συντελεστές του φόρου κληρονομιών για περιουσίες αξίας άνω των \$ 5 εκατ., από 35% σε 40%.

Όσον αφορά την πρόβλεψη του Προϋπολογισμού 2012-2013 για έναρξη από 1.1.2013 αυτόματων περικοπών δαπανών και αύξησης εσόδων, που θα ανέρχονταν συνολικά στα \$ 1,2 τρις στα επόμενα 10-έτη, η έναρξη αυτής της διαδικασίας δημοσιονομικής προσαρμογής αναβλήθηκε κατά 2-μήνες. Έτσι, τα νομοθετικά σώματα των ΗΠΑ θα πρέπει τώρα να χρησιμοποιήσουν το 2μηνο για να σχεδιάσουν ένα νέο πρόγραμμα στοχευμένων περικοπών δαπανών και αυξήσεων εσόδων που θα αντικαταστήσει την έως τώρα αυτόματη περικοπή δαπανών που προέβλεπε ο προϋπολογισμός. Στόχος είναι η εφαρμογή μέτρων που θα επιτρέπουν τη συνέχιση της προσπάθειας δημοσιονομικής προσαρμογής με τρόπο που δεν έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην πορεία ανάπτυξης της οικονομίας.

Η νέα συμφωνία έχει ως στόχο τη μόνιμη μεταρρύθμιση του φορολογικού καθεστώτος που θα εξασφαλίζει την πληρωμή ενός ελάχιστου ποσού φόρων από τους πιο εύπορους φορολογούμενους. Το ελάχιστο αυτό ποσό θα πρέπει τώρα να προσαρμόζεται σύμφωνα και με την αύξηση του πληθωρισμού, πράγμα που δεν γινόταν τα τελευταία χρόνια. Επιπλέον, τίθενται όρια στις εκπτώσεις φόρων, τις οποίες ιστορικά οι υψηλοί εισοδηματίες χρησιμοποιούσαν για να μειώσουν την φορολογική τους υποχρέωση. Από την άλλη πλευρά, δίδεται προσωρινή παράταση στην ισχύ των φορολογικών περικοπών που παρέχονταν στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα και στην ισχύ των αυξημένων επιδομάτων ανεργίας που είχαν θεσπιστεί στην περίοδο της χρηματοοικονομικής κρίσης 2007-2009.

Η Γερουσία και ο Λευκός Οίκος δεν πέτυχαν συμφωνία για πιο μακροπρόθεσμες περικοπές δαπανών ενώ δεν αύξησαν το ανώτατο όριο του δημοσίου χρέους, παρά το ότι το τελευταίο έχει φτάσει στο ισχύον νόμιμο ανώτατο όριο δανεισμού των \$ 16,4 τρις. Εφόσον, η κυβέρνηση των ΗΠΑ άγγιξε ήδη το μέγιστο όριο δανεισμού, θα απαιτηθεί έγκριση του Κογκρέσου για να αυξηθεί το όριο και αυτό πρέπει να γίνει το αργότερο έως τις αρχές Μαρτίου 2013. Επίσης, οι αυτόματες περικοπές δαπανών θα τεθούν σε εφαρμογή από 1.3.2013 εάν

στο μεταξύ δεν έχει θεσπιστεί η προαναφερθείσα διαφορετική πορεία προσαρμογής. Σημειώνεται ότι η θητεία της αρμόδιας αρχής για την έγκριση του προϋπολογισμού λήγει στις 27 Μαρτίου 2013 και ως εκ τούτου για την έγκριση των όσων συμφωνηθούν έως τότε θα απαιτηθεί νέα πράξη του Κογκρέσου.

Γενικά, ενώ αποσοβήθηκε ο άμεσος κίνδυνος της εισόδου της χώρας σε περίοδο δραστηκής δημοσιονομικής προσαρμογής που θα οδηγούσε την οικονομία αναπόφευκτα σε ύφεση απαιτούνται ακόμη να γίνουν πολλά για να αποφευχθεί πλήρως η πορεία προς τον δημοσιονομικό γκρεμό, ενώ ταυτόχρονα να πεισθούν και οι αγορές ότι θα συνεχιστεί απρόσκοπτα η πορεία της σταδιακής δημοσιονομικής προσαρμογής. Παρά το ότι οι αποφάσεις που ελήφθησαν δεν αποτελούν την οριστική επίλυση του προβλήματος, οι αγορές τις δέχτηκαν με μεγάλη ανακούφιση και σημειώθηκε μεγάλη άνοδος των τιμών των μετοχών στα χρηματιστήρια της Ευρώπης και των ΗΠΑ.

Σχετικά με τις εξελίξεις των βασικών αγορών το 2012, στους δύο παρακάτω πίνακες απεικονίζονται οι ετήσιες μεταβολές των βασικών διεθνών χρηματιστηριακών δεικτών και οι αποδόσεις των κύριων 10-ετών ομολόγων. Κατά το περασμένο έτος τόσο οι χρηματιστηριακές αγορές όσο και οι αγορές ομολόγων επηρεάστηκαν έντονα από την κρίση χρέους στη Ζώνη του Ευρώ, αλλά και από τις πολιτικές-οικονομικές εξελίξεις σε διάφορες χώρες της Ευρωζώνης, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Ιταλία και αυτή η ίδια η πλεονασματική Γερμανία. Οι εξελίξεις στις συγκεκριμένες αγορές κατά τη διάρκεια των πρώτων μηνών του 2013, θα εξαρτηθούν από την επιτυχία της προσπάθειας αποφυγής του «δημοσιονομικού γκρεμού» στις ΗΠΑ, την πορεία της δημοσιονομικής πειθαρχίας στην Ευρωζώνη και τις αποφάσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, της FED και της ΤτΑπωνίας, αλλά ακόμη και της κεντρικής τράπεζας της Κίνας και άλλων αναδυόμενων αγορών.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ			
	Δεκ.2012	Δεκ.2011	% μπβ
Dow Jones	13.104,14	12.217,56	7,26%
S&P 500	1.426,19	1.257,60	13,41%
NASDAQ	3.019,51	2.605,15	15,91%
DAX	7.612,39	5.898,35	29,06%
CAC-40	3.641,07	3.159,81	15,23%
NIKKEI	10.395,18	8.455,35	22,94%
HANG SENG	22.656,90	18.434,39	22,91%

Πηγή: Bloomberg

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ 10-ΕΤΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ		
	Δεκ.2012	Δεκ.2011
ΗΠΑ	1,783	1,8762
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1,310	1,8250
Μ.ΒΡΕΤΑΝΙΑ	1,823	1,9731
ΙΤΑΛΙΑ	4,429	6,9496
ΙΣΠΑΝΙΑ	5,154	5,0400
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	1,484	2,1675
ΙΑΠΩΝΙΑ	0,780	0,9780
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	3,399	3,6600

Πηγή: Bloomberg

Η δραστηκή παρέμβαση της ΕΚΤ με το πρόγραμμα ανοικτής αγοράς ομολόγων θεωρήθηκε από τις αγορές ότι άνοιξε τον δρόμο για την επίλυση της κρίσης, και απέτρεψε την διάλυση της Ευρωζώνης. Η πολιτική αυτή οδήγησε σε ενίσχυση του ευρώ έναντι κυρίως του δολαρίου κατά 1,82% το 2012 συνολικά, αλλά κυρίως έναντι του γιέν κατά 14,7%. Επίσης, η απόδοση των 10ετών ομολόγων των ΗΠΑ διαμορφώθηκε τελικά στο 1,78% στο τέλος του έτους, από 1,88% στο τέλος Δεκ.2011 και από το χαμηλό του 1,38% που είχε σημειώσει τον Ιούλιο του 2012. Το Γιέν διαμορφώνεται σε χαμηλά επίπεδα, στα 86,6 JPY/USD, καθώς ο νέος Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας Shinzo Abe αναλαμβάνει την πρωθυπουργία με πολιτική να ασκήσει επιρροή στην ΤτΑπωνίας για μια νέα ποσοτική ενίσχυση της ρευστότητας στην οικονομία, με ένα νέο πακέτο για υλοποίηση έργων υποδομής ύψους 40% του ΑΕΠ, και με στόχο την αύξηση του πληθωρισμού στο 2,0% και την αποτροπή του αρνητικού πληθωρισμού.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ			
	Δεκ.2012	Δεκ.2011	% μπβ
EUR/USD	1,3197	1,2961	1,82%
EUR/CHF	1,20724	1,2168	-0,79%
EUR/JPY	114,32	99,6600	14,71%
EUR/GBP	0,81253	0,8334	-2,50%
USD/JPY	86,62	76,9100	12,63%
GBP/USD	1,6242	1,5543	4,50%

Πηγή: Bloomberg

Όσον αφορά την **πραγματική οικονομία των ΗΠΑ**, στην αγορά ακινήτων, παρά τις αυξομειώσεις που καταγράφονται σε μηνιαία βάση, μπορούμε τώρα να πούμε ότι μια μικρή ανάκαμψη έχει αρχίσει να πραγματοποιείται αλλά με πολύ αργούς ρυθμούς. Ήδη, **οι επικείμενες πωλήσεις κατοικιών** αυξήθηκαν κατά 1,7% σε μηνιαία βάση το Νοέμ.'12, μετά την αύξησή τους κατά 5,0% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση οι εν λόγω πωλήσεις ήταν αυξημένες κατά 9,8%. Οι **πωλήσεις νέων κατοικιών** αυξήθηκαν κατά 4,4% σε μηνιαία βάση το Νοέμ.'12, από μείωσή τους κατά -3,5% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση ήταν αυξημένες κατά 15,3%. Όσον αφορά την ιδιωτική κατανάλωση, ο **δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης του Conference Board** υποχώρησε αναπάντεχα στο 65,1 τον Δεκ.'12 από 71,5 το Νοέμ.'12 και 73,1 τον Οκτ.'12. Στον τομέα της παραγωγής, ο **δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση Chicago PMI** ενισχύθηκε στο 51,6 τον Δεκ.'12 από 50,4 το Νοέμ.'12, 49,9 τον Οκτ.'12 και 49,7 τον Σεπτ.'12. Επίσης, ο **δείκτης ISM manufacturing** αυξήθηκε στο 50,7 τον Δεκ.'12 από 49,5 το Νοέμ.'12 και 51,7 τον Οκτ.'12. Τέλος, στην αγορά εργασίας, οι **αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας μειώθηκαν κατά 12 χιλ. την εβδομάδα που έκλεισε την 22.12.2012** και διαμορφώθηκαν στις 350 χιλ. Επίσης, ο μέσος 4 εβδομάδων διαμορφώθηκε στις 356,75 χιλ. αρκετά κάτω από το κρίσιμο όριο των 400 χιλ., που σηματοδοτεί σταθερή ανάπτυξη στην οικονομία.

Στη ΖτΕ, οι μετρήσεις για τη δραστηριότητα στη μεταποίηση το Δεκ.'12, επιβεβαιώνουν την ύφεση

της οικονομίας στο 4^ο 3μηνο.'12. Ειδικότερα, ο δείκτης PMI στη μεταποίηση χειροτέρευσε στο 46,1 τον Δεκ.'12, από 46,2 τον Νοέμ.'12, αντίθετα με τις ΗΠΑ και την Κίνα, όπου ο αντίστοιχος δείκτης παρουσίασε βελτίωση. Σε επίπεδο χωρών, ο δείκτης PMI επιδεινώθηκε τόσο στη Γερμανία, ενώ στη Γαλλία και την Ιταλία, ο δείκτης βελτιώθηκε ελαφρά, αλλά παραμένει σε πολύ χαμηλό επίπεδο. Στην Ισπανία, ο δείκτης βελτιώθηκε στο 44,6 τον Δεκ.'12, από 43,3 τον Νοέμ.'12, ενώ θετική εξέλιξη είναι η διατήρηση του δείκτη PMI στην Ιρλανδία για 10^ο συνεχή μήνα σε επίπεδο που συνάδει με ανάκαμψη του κλάδου της μεταποίησης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Συνεχίζεται η πολύ ικανοποιητική εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2012. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου, ο κρατικός προϋπολογισμός σε δημοσιονομική βάση είχε έλλειμμα € 12,85 δις στο 11μηνο Ιαν-Νοέμ.2012, σημαντικά μειωμένο έναντι του ελλείμματος € 21,5 δις στο 11μηνο.'2011, καθώς και έναντι του στόχου που είχε τεθεί στον Π2013 για έλλειμμα € 15,05 δις στο 11μηνο.'2012.

Επίσης, **το πρωτογενές έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης (δηλαδή το συνολικό έλλειμμα χωρίς τις δαπάνες για τόκους) διαμορφώθηκε στα € 1,42 δις στο 11μηνο.'12, έναντι € 5,96 δις στο 11μηνο.'11, σημειώνοντας εντυπωσιακή πτώση κατά -76,2% σε ετήσια βάση. Το έλλειμμα αυτό ήταν επίσης χαμηλότερο έναντι του στόχου για πρωτογενές έλλειμμα € 3,59 δις που είχε τεθεί για το 11μηνο 2012 με βάση την εισηγητική έκθεση του Π2013.**

Το αποτέλεσμα αυτό επιτεύχθηκε παρά **την νέα μείωση των καθαρών εσόδων του Τ.Π.** κατά 17,0% σε ετήσια βάση τον Νοέμ.'12, έναντι αύξησής τους κατά 14,2% τον Οκτ.'12. Η μείωση αυτή οφείλεται στο ότι τον Νοέμ.'11 είχαν εισπραχθεί έκτακτα έσοδα από εκχωρήσεις αδειών ύψους € 785 εκατ. που δεν επανελήφθησαν τον Νοέμ.'12. Έτσι, στο 11μηνο.'12 τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. ήταν μειωμένα κατά -2,2% σε ετήσια βάση, αν και εμφανίζονται σημαντικά αυξημένα κατά € 521 εκατ. σε σχέση με τον στόχο που είχε τεθεί για το 11μηνο 2012. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. μειώθηκαν, παρά το γεγονός ότι συνεχίζεται η σημαντική αύξηση στα έσοδα από τον Φόρο στην Περιουσία και από τον Φόρο Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων (ΦΕΦΠ), ως ακολούθως:

Τα έσοδα από τους φόρους στην περιουσία ανήλθαν στα € 2,61 δις στο 11μηνο.'12, έναντι μόνο € 0,43 δις στο 11μηνο.'11. Για το 2012 ως σύνολο τα έσοδα αυτά, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων που συμπεριελήφθησαν στον Π2013, εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα € 2,75 δις. Ωστόσο, με βάση τις εξελίξεις έως τον Νοέμ.'12, τα έσοδα αυτά θα προσεγγίσουν πιθανότατα τα € 3,0 δις το 2012, από € 1,17 δις το 2011. Εκτιμάται δηλαδή ότι θα

συνεχιστεί και τον Δεκ.'12, αλλά και κατά το 2013, η **είσπραξη αυξημένων εσόδων από τους φόρους στην περιουσία**, δηλαδή από το έκτακτο ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων ακινήτων μέσω ΔΕΗ (ΕΕΤΗΔΕ), από το ΕΤΑΚ και από τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. **Ειδικότερα, το 2013 αναμένεται να εισπραχθούν από τους φόρους περιουσίας € 3,18 δις**, εκ των οποίων ένα σημαντικό μέρος θα αφορά το ΕΕΤΗΔΕ για το έτος 2012 που θα εισπραχθεί το 2013, ενώ το υπόλοιπο θα αφορά τις εισπράξεις από τον σχεδιαζόμενο ενιαίο φόρο ακινήτων που θα θεσπιστεί και θα εφαρμοστεί από το 2013. Τέλος, κάποιες εισπράξεις αναμένονται επίσης και από τον νέο φόρο στην υπεραξία που επιτυγχάνεται από την πώληση ακινήτων που θεσπίζεται με το φορολογικό νομοσχέδιο που αναμένεται να ψηφιστεί από τη Βουλή έως τα μέσα Ιαν.'2013..

Τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ ήταν αυξημένα κατά 20% σε ετήσια βάση στο 11μηνο.12, ενώ για το έτος ως σύνολο εκτιμάται στον Π2013 ότι θα είναι αυξημένα κατά 19,9%. Ωστόσο, τον Δεκ.'12 και τους πρώτους μήνες του 2013 αναμένονται σημαντικά έσοδα από τον φόρο αυτό, αφού σε αυτό το χρονικό διάστημα αναμένεται να πληρωθεί ένα σημαντικό μέρος των πρόσθετων εσόδων ύψους άνω των € 6,5 δις που βεβαιώθηκαν στα εκκαθαριστικά του ΦΕΦΠ του 2012, έναντι αντίστοιχων εσόδων ύψους € 1,12 δις το 2011. Σχετικά σημειώνεται ότι τον Δεκ.'11 τα έσοδα από το ΦΕΦΠ ήταν μειωμένα κατά -18,6% (διότι οι βεβαιωθέντες φόροι στα εκκαθαριστικά των φορολογικών δηλώσεων ήταν ελάχιστοι και είχαν πληρωθεί τους προηγούμενους μήνες), ενώ εφέτος οι βεβαιωθέντες φόροι υπερβαίνουν τα 6,5 δις και πληρώνονται σε μεγάλο βαθμό με δόσεις. Ένα μεγάλο μέρος από αυτούς τους φόρους θα πληρωθεί τον Δεκ.'12 και ένα επίσης σημαντικό μέρος τον Ιαν.'2013 με καταχώρησή του το 2012.

Στον Π2013 εκτιμάται ότι τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ θα ανέλθουν στα € 9.93 δις το 2012 και ότι θα είναι αυξημένα κατά € 1,65 δις έναντι του 2011. Η εξέλιξη αυτή συγκρίνεται με τις εκτιμήσεις που υπάρχουν σύμφωνα με τις οποίες τα έσοδα μόνο από τη μείωση του αφορολογήτου ορίου στα € 5000, τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά (1,0%-4,0%) και τα πρόσθετα έσοδα από την αύξηση των κριτηρίων για τον αντικειμενικό προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος των μη μισθωτών, υπερβαίνουν τα € 4,0 δις. Ειδικότερα, με βάση τις νέες φορολογίες που επιβλήθηκαν το 2012, υποχρεώθηκαν να πληρώσουν αυξημένο φόρο όλοι οι ειλικρινείς φορολογούμενοι ακόμη και εκείνοι με φορολογητέο εισόδημα κάτω των € 10.000, ενώ φόρο € 1.400 πλήρωσαν οι συνεπείς φορολογούμενοι με φορολογητέο εισόδημα € 15.000 και φόρο € 18.820 πλήρωσαν οι συνεπείς φορολογούμενοι με φορολογητέο εισόδημα € 60.000 μόνο από τον ΦΕΦΠ και από την έκτακτη εισφορά 4,0%. Αυτή η υπέρμετρη φορολογική επιβάρυνση των συνεπών φορολογουμένων, η οποία πληρώθηκε από την συντριπτική πλειοψηφία των χαμηλόμισθων, δεν αντικατοπτρίστηκε σε ανάλογη αύξηση των φορολογικών εσόδων, διότι ένας πολύ μεγαλύτερος

αριθμός μη συνεπών φορολογουμένων με σχετικά υψηλά εισοδήματα και περιουσία επέλεξε να μην πληρώσει τους φόρους του.

Παρόλα αυτά, σημαντικά εκτός στόχων ήταν οι εισπράξεις από τους Άμεσους φόρους ΠΟΕ στο 11μηνο. '12, όπου ήταν μειωμένες κατά -6,4% (10μηνο. '12:-1,2%). Ειδικότερα, οι εισπράξεις από τους Άμεσους Φόρους ΠΟΕ μειώθηκαν στα € 71 εκατ. τον Νοέμ. '12, από € 165 εκατ. τον Νοέμ. '11. Συνεπώς, είναι αμφίβολο αν επιτευχθεί τελικά ο στόχος για έσοδα ύψους € 2,1 δις από τους Άμεσους Φόρους ΠΟΕ, όταν στο 11μηνο. '12 δεν ξεπέρασαν τα € 1,66 δις. Και πάλι εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εισπράξεις από τους Άμεσους Φόρους ΠΟΕ είναι ελάχιστες και κατά το 2012, παρά το ότι οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των φορολογουμένων Φυσικών και Νομικών προσώπων προς το κράτος ανέρχονται ήδη στα € 55,5 δις στο τέλος Νοεμ. '12, εκ των οποίων τα € 7,2 δις των υποχρεώσεων έως το τέλος του 2011 είναι ακόμη εισπράξιμα, όπως εκτιμάται στην προαναφερθείσα Έκθεση του ΔΝΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συγκεκριμένα, στην Έκθεση επισημαίνονται: α) Η χαμηλή εισπραξη εσόδων από παλαιές (πριν από το 2012) οφειλές, αφού οι τελευταίες ανήλθαν στα € 897 εκατ. στο τέλος Σεπτ. '12, έναντι στόχου για εισπραξη € 2,0 δις το 2012 ως σύνολο. Εκτιμάται ότι έως το τέλος Δεκ. 2012 θα έχουν εισπραχθεί περί τα € 1,1 δις από αυτή την πηγή. Επίσης, η εισπραξη νέων οφειλών που δημιουργήθηκαν από τον Ιαν. '12 ανερχόταν μόνο στο 6,7% του συνόλου (11% του συνόλου αν δεν ληφθούν υπόψη τα πρόστιμα € 4,8 δις στην Ακρόπολις Χρηματιστηριακή», ενώ ο στόχος ήταν να εισπραχθεί το 20,0% του συνόλου το 2012. Αντί αυτού στο τέλος του 2012 αναμένεται να έχει εισπραχθεί το 12% του συνόλου. β) Είχε τεθεί στόχος να ελεγχθούν πλήρως 300 μεγάλοι φορολογούμενοι εντός του 2012 και να διεξαχθούν επίσης 325 προσωρινοί έλεγχοι φορολογουμένων αυτής της κατηγορίας. Ωστόσο, στο τέλος Σεπτ. '12 είχαν ελεγχθεί πλήρως μόνο 46 και με προσωρινό έλεγχο μόνο 155 και στο 2012 αναμένεται να έχουν ελεγχθεί πλήρως 135 και με προσωρινό έλεγχο 220. Οι φόροι που επιβλήθηκαν από τους πλήρεις ελέγχους εισπράχθηκαν σε ποσοστό 67%. γ) Ενώ είχε τεθεί στόχος να ελεγχθούν πλήρως 1.300 φορολογούμενοι υψηλού πλούτου και εισοδήματος εντός του 2012, στο τέλος Σεπτ. '12 είχαν ελεγχθεί πλήρως μόνο 440, αλλά εισπράχθηκε το 81,1% των φόρων που επιβλήθηκαν. δ) Ολοκληρώθηκαν 16.509 έλεγχοι μη υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ, έναντι στόχου για 10.000. Ωστόσο, στο 11μηνο. '12 δεν υπεβλήθησαν 1,13 εκατ. περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ, όπως αναλύεται στη συνέχεια, ενώ οι 415 χιλ., από τις 930 χιλ επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που υπέβαλαν δηλώσεις ΦΠΑ το 2011 δήλωσαν κύκλο εργασιών κάτω των € 10.000. Επομένως, η ολοκλήρωση 16,5 χιλ. ελέγχων δεν αποτελεί ένδειξη ούτε στοιχειώδους αντιμετώπισης του προβλήματος απώλειας εσόδων από τον ΦΠΑ.

Έσοδα από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης (ΕΦΚ) καυσίμων: Στο 11μηνο. '12 είχαν εισπραχθεί € 4,06 δις και ήταν μειωμένα κατά -4,2% σε ετήσια βάση, παρά τη σημαντική αύξηση του φόρου στο πετρέλαιο θέρμανσης από τα μέσα Οκτ. '2012. Σε αυτό συνέβαλε το γεγονός ότι η καλοκαιρία τον Οκτ. '12 και τον Νοέμ. '12 επέτρεψε στα νοικοκυριά να αποφύγουν την αγορά πετρελαίου θέρμανσης στους μήνες αυτούς και ιδιαίτερα τον Νοέμ. '12, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των φορολογικών εσόδων από αυτή την πηγή. Σημειώνεται ότι τα έσοδα από τον φόρο αυτό ήταν αυξημένα κατά 7,3% τον Οκτ. '12, αλλά μειωμένα κατά -9,3% τον Νοέμ. '12. Επίσης, για τους ίδιους ανωτέρω λόγους σημαντικά μειωμένες κατά -7,7% στο 11μηνο. '12 ήταν και οι εισπράξεις ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή.

Ωστόσο, αυξημένα αναμένεται να είναι και πάλι τα έσοδα από την πηγή αυτή τον Δεκ. '2012, λόγω της σημαντικής πτώσης της θερμοκρασίας που ανάγκασε πολλά νοικοκυριά να αγοράσουν πετρέλαιο για πρώτη φορά κατά το μήνα αυτό.

Δαπάνες για τόκους: Ήταν μειωμένες κατά € 4,1 δις. στο 11μηνο. '12 έναντι του αντίστοιχου 11μήνου του 2011, ενώ αναμένεται να διαμορφωθούν συνολικά το 2012 στα € 11,735 δις σύμφωνα με το Π2013. Σε αυτές τις δαπάνες θα πρέπει να προστεθούν και τα € 565 εκατ. που αφορούν προμήθειες εκταμίευσης των ομολόγων του ΕFSF. φτάνοντας τα € 12,3 δις, έναντι € 13,0 δις που προέβλεπε ο Π2012 και έναντι € 16,35 δις το 2011.

Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.): Η μεγάλη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 11μηνο. '12 οφείλεται και πάλι στη σημαντική μείωση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. κατά -9,5% σε ετήσια βάση, στα € 42,0 δις, έναντι € 46,4 δις στο 11μηνο. '11. Στο Π2013 εκτιμάται ότι οι πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. θα είναι μειωμένες το 2012 κατά -7,7%. Επίσης, εκτιμάται ότι οι καταπτώσεις εγγυήσεων θα διαμορφωθούν στα € 869 εκατ. το 2012, έναντι € 617 εκατ. στο 11μηνο. '12 και οι πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα θα διαμορφωθούν στα € 700 εκατ. το 2012, από € 282 εκατ. στο 11μηνο. '12.

Ειδικότερα, **αξιοσημείωτες εξελίξεις στον τομέα των Πρωτογενών Δαπανών του Τ.Π. είναι οι ακόλουθες:**

(α) Η δραστική μείωση των δαπανών για αποδοχές και συντάξεις κατά -6,9% (μισθοί -7,6%, μισθοί και παροχές προσωπικού νοσοκομείων: -13,3%) στο 11μηνο. '12, ενώ οι πληρωμές για συντάξεις μειώθηκαν κατά -0,5%. Η πτώση αυτή ακολουθεί τη σημαντική πτώση αυτών των δαπανών κατά -6,3% (πτώση μισθών: -8,5%) και το 2011 ως σύνολο. Συνολικά, οι δαπάνες για αποδοχές και συντάξεις της κεντρικής κυβέρνησης αναμένεται να διαμορφωθούν σε € 20,6 δις το 2012, από € 25,5 δις το 2009.

(β) Στα € 15,16 δις στο 11μηνο. '12, από € 16,55 δις στο 11μηνο. '11, εξακολουθούν να διαμορφώνονται **οι επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων και ιδιαίτερα του ΙΚΑ (το οποίο έχει υπερβεί το 100,6% της επιχορήγησης για το 2012)**, ενώ η επιχορήγηση του

ΕΟΠΥΥ ανέρχεται στα € 843 εκατ. στο 11μηνο '12 και επίσης έχει καλύψει 100% το συνολικό ετήσιο επίπεδο χρηματοδότησης. Επίσης, και ο ΟΑΕΕ έχει καλύψει 100% το σύνολο της επιχορήγησης (και διαμορφώνεται στα € 773 εκατ.), αυξημένη κατά 68,6% το 2012 έναντι του 2011, ενώ σημειώνεται ότι το 11μηνο Ιαν.-Νοέμ. '12 η πτώση των εισπράξεων ΦΠΑ από τους ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ κατά -11,5%. Αυξημένες είναι και οι κοινωνικές δαπάνες για επιδόματα πολυτέκνων, ενώ σημαντική είναι η πτώση των δαπανών για επιχορήγηση του ΟΑΕΔ κατά 42,7% (έχει απορροφηθεί το 88% της συνολικής επιχορήγησης), και συνολικά το 2012 οι δαπάνες αυτές υπολογίζονται στα € 498 εκατ. Οι αυξημένες δαπάνες για επιχορηγήσεις των ΑΤ από τον Τ.Π. οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στη σημαντική πτώση των εσόδων των ΑΤ από εισφορές και είναι ουσιαστικά πρόβλημα μείωσης των εσόδων της γενικής κυβέρνησης και όχι πρόβλημα αύξησης των δημοσίων δαπανών.

(γ) τέλος, μείωση παρατηρείται στις λειτουργικές δαπάνες κατά -3,7% σε ετήσια βάση το 11μηνο Ιαν.-Νοέμ. '12, λόγω κυρίως της μείωσης των λοιπών επιχορηγήσεων και εισφορών σε διεθνείς οργανισμούς, ενώ οι αγροτικές επιδοτήσεις αυξήθηκαν κατά 4,7% στα € 561 εκατ.

Το έλλειμμα του ΠΔΕ περιορίστηκε στα € 670 εκατ. στο 11μηνο. '12, από € 1,64 δις στο 11μηνο του 2011. Τα έσοδα ΠΔΕ διαμορφώθηκαν στα € 2,96 δις το 11μηνο 2012 και είναι μειωμένα κατά € 482 εκατ. έναντι του στόχου που είχε τεθεί για αυτό το διάστημα. Για το έτος ως σύνολο τα έσοδα αυτά εκτιμώνται τώρα να διαμορφωθούν χαμηλότερα από τα € 4,69 δις που προβλέπει ο Π2013. Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται η εκ νέου μεγάλη πτώση των δαπανών του ΠΔΕ στα € 3,63 δις στο 11μηνο. '12, έναντι € 4,29 δις στο 11μηνο. '11 και έναντι στόχου για € 4,85 δις στο 11μηνο. '12. Συνολικά το 2012 αναμένεται τώρα πτώση των δαπανών του ΠΔΕ στα € 6,5 δις, από € 6,85 δις που προβλέπει ο Π2013 και, έναντι € 7,3 δις που προέβλεπε ο Π2012.

Λιανικές Πωλήσεις: Ο γενικός δείκτης όγκου των πωλήσεων στο λιανικό εμπόριο (εκτός καυσίμων) σημείωσε πολύ μεγάλη πτώση κατά -16,8% σε ετήσια βάση τον Οκτ. '12, από -12,2% τον Σεπτ. '12 και μετά την πτώση του κατά -8,9 τον Οκτ. '11 και κατά -10,3% τον Οκτ. '10. Επίσης, ο δείκτης μειώθηκε κατά -11,7% σε ετήσια βάση στο 10μηνο '12, έναντι πτώσης του κατά -8,7% στο 10μηνο '11.

Η πτώση του όγκου των λιανικών πωλήσεων συνδυάζεται με: α) την πτώση του αριθμού των νέων ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων (12μηνος ρυθμός, 10μηνο. '12: -40,0%), β) την πτώση της ζήτησης υπηρεσιών-εκτός λιανικού εμπορίου και τραπεζών-(IOBE), που υποχώρησε στις 54,7 μονάδες στο 11μηνο. '12 (ιστορικούς χαμηλό επίπεδο), έναντι 61,7 του μέσου όρου του 2011, γ) τον αρνητικό ετήσιο ρυθμό της πιστωτικής επέκτασης σε όλη τη διάρκεια του 11μηνου. '12, δ) την απροθυμία των νοικοκυριών να προβούν σε σημαντικές καταναλωτικές αγορές, καθώς τον Νοέμ. '12 το 82% των νοικοκυριών (IOBE)

δήλωσε ότι δεν προτίθεται να προβεί σε αγορές διαρκών καταναλωτικών αγορών είτε τώρα είτε στους προσεχείς 12 μήνες.

Τα δεδομένα αυτά συνεχίζουν να δείχνουν την έντονη μείωση της κατανάλωσης το 2012. Είναι ενδεικτικό ότι η ιδιωτικής κατανάλωση (σε σταθερές τιμές του 2005) μειώθηκε κατά -8,4% σε ετήσια βάση στο 1^ο 6μηνο '12, ενώ συνολικά το 2012 εκτιμάται ότι θα μειωθεί περισσότερο από -7,0% (2011: -7,1%). Η εξέλιξη, πάντως, της κατανάλωσης το 2012 προσδιορίστηκε αφενός από την εφαρμογή των σημαντικών μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής με ταυτόχρονη διατήρηση της στενότητας ρευστότητας και της αβεβαιότητας στην οικονομία, λόγω της μη εκταμίευσης της δόσης της χρηματοδοτικής ενίσχυσης από τη ΖΤΕ και από το ΔΝΤ, έως το τέλος του 2012.

Αναφορικά με τους βασικούς κλάδους του λιανικού εμπορίου (βλ. Πίνακα), στο 10μηνο '12 σημειώθηκε σημαντική μείωση του όγκου των πωλήσεων στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων κατά -7,7%, σε ετήσια βάση, μετά την πτώση τους κατά -3,5% στο 10μηνο '11, ενώ συνεχίζεται η πτώση των πωλήσεων και στα μικρά καταστήματα τροφίμων κατά -14,7% στο 10μηνο '12. Η εξαιρετικά μεγάλη πτώση των καταγεγραμμένων πωλήσεων στην ανελαστική κατηγορία των τροφίμων στα μικρά καταστήματα, έναντι της φυσιολογικής πτώσης τους στα μεγάλα καταστήματα δείχνει ότι στον τομέα αυτό επιδρούν τόσο η ύφεση όσο και η προσπάθεια ελαχιστοποίησης της καταβολής του ΦΠΑ.

Κατηγορίες Καταστημάτων	Ιαν-Οκτ'12	Ιαν-Οκτ'11
Μεγάλα Καστήματα Τροφίμων	-7,7	-3,5
Πολυκαταστήματα	-5,2	3,2
Μικρά Καστήματα Τροφίμων	-14,7	-14,0
Φαρμακευτικά-Καλλυντικά	-11,4	-9,8
Ένδυση-Υπόδηση	-21,2	-18,9
Έπιπλα-Ηλεκτρ. Είδη	-16,6	-16,0
Βιβλία-Χαρτικά-Λοιπά είδη	-12,4	-5,3
Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	-15,4	-15,6
Γενικός Δείκτης Όγκου	-12,2	-10,0
Γενικός Δείκτης Όγκου εκτός Καυσίμων και Λιπαντικών Αυτοκινήτων	-11,7	-8,7

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Μικρότερη, έναντι της πτώσης του γενικού δείκτη όγκου, ήταν η πτώση των πωλήσεων στα πολυκαταστήματα (10μηνο '12: -5,2%, Οκτ. '12: -6,4%), γεγονός που δείχνει ότι τα μεγάλα μη εξειδικευμένα καταστήματα αντεπεξέρχονται καλύτερα στις συνθήκες ύφεσης εξασφαλίζοντας καλύτερες προϋποθέσεις παραμονής τους στην αγορά και την υποχρέωσή τους να πραγματοποιούν τις πωλήσεις τους μόνο με έκδοση αποδείξεων.

Παράλληλα, συνεχίζεται στο 10μηνο '12 η μεγάλη πτώση των πωλήσεων στα καταστήματα ένδυσης και υπόδησης κατά -21,2% (10μηνο '11: -18,9%), στα καταστήματα επίπλων- ηλεκτρικών ειδών-οικιακού εξοπλισμού κατά -16,6% (10μηνο '11: -16,0%), στα καταστήματα πωλήσεως βιβλίων-χαρτικών και λοιπών ειδών κατά -12,4% (10μηνο '11: -5,3%).

Τέλος, μεγάλη ήταν και η πτώση στον κλάδο των φαρμακευτικών-καλλυντικών κατά -11,4%, έναντι μείωσης κατά -9,8% στο 10μηνο'11.

Εμπορευματικές Συναλλαγές (ΕΛΣΤΑΤ): Οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή, αυξήθηκαν κατά 12,2% τον Οκτ.'12, μετά από μείωσή τους κατά -8,3% τον Οκτ.'11 και την αύξησή τους κατά 22,3% τον Οκτ.'10. Επίσης, είναι αυξημένες κατά 6,4% στο 10μηνο.'12, μετά την αύξησή τους κατά 12,3% στο 10μηνο.'11 και κατά 4,7% στο 10μηνο.'10. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή ανήλθαν στα € 14,01 δισ. στο 10μηνο.'12 από € 13,17 δισ. στο 10μηνο.'11.

Ειδικότερα, το 2012 σημειώνεται μεγάλη αύξηση των **εξαγωγών αγαθών** χωρίς πετρελαιοειδή προς τις τρίτες χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 22,8% σε ετήσια βάση στο 10μηνο'12 από αύξησή τους κατά 13,4% σε ετήσια βάση και στο 10μηνο'11, ενώ η πτώση των εξαγωγών προς τις χώρες της ΕΕ-27 διαμορφώθηκε στο -1,8% το 10μηνο'12, μετά τη μεγάλη αύξησή τους κατά 11,7% στο 10μηνο.'11.

Στον τομέα των εισαγωγών, **αξιοσημείωτη εξέλιξη ήταν η αναπάντεχη αύξηση των εισαγωγών χωρίς πετρελαιοειδή** κατά 9,0% σε ετήσια βάση τον Οκτ.'12, μετά τη μεγάλη πτώση τους κατά -18,3% σε ετήσια βάση τον Οκτ.'11. Η αύξηση αυτή σημειώθηκε στον ίδιο μήνα κατά τον οποίο, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, σημειώθηκε πτώση του όγκου των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου κατά -16,7%. Συνολικά, στο 10μηνο'12 οι εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία μειώθηκαν κατά -6,9% σε ετήσια βάση, έναντι της πτώσης τους κατά -11,6% στο 10μηνο.'11.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι καθαρές εξαγωγές, δηλαδή το εμπορικό ισοζύγιο χωρίς πετρελαιοειδή μειώθηκε κατά -19,5% στο 10μηνο.'12, μετά την πτώση του κατά -26,4% στο 10μηνο.'11. Η επίπτωση των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στη μεταβολή του ΑΕΠ στο 9μηνο.'12 ανήλθε στις 4,97 ποσοστιαίες μονάδες.

Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή			
	2011	2012	%Δ 2012
Οκτώβριος	1.343,5	1.507,2	12,2%
10μηνο'12	13.168,2	14.014,8	6,4%
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή			
	2011	2012	%Δ 2012
Οκτώβριος	2.483,3	2.707,1	9,0%
10μηνο'12	27.138,9	25.258,7	-6,9%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ			

Εξέλιξη του Τριτογενούς Τομέα: Στον τομέα των Υπηρεσιών καταγράφηκε το 2012 περαιτέρω μείωση του κύκλου εργασιών όπως δείχνουν τα στοιχεία του 9μηνου'12 της ΕΛΣΤΑΤ. Συγκεκριμένα, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τριτογενούς τομέα παρουσίασε πτώση κατά -6,8% σε σταθερές τιμές στο 9μηνο'12 σε ετήσια βάση, έναντι μείωσης κατά -5,7% και -3,2% στα αντίστοιχα 9μηνα του 2011 και 2010. Σημειώνεται ότι ο ρυθμός μείωσης της προστιθέμενης αξίας του τομέα των υπηρεσιών

εντάθηκε μετά το 4^ο 3μηνο του 2011, στον δευτερογενή τομέα έγινε ηπιότερος, ενώ στον πρωτογενή τομέα η προστιθέμενη αξία αυξάνεται με μικρό αλλά σταθερό ρυθμό στα τελευταία έξι 3μηνα.

Η ύφεση του τομέα των υπηρεσιών αποτυπώνεται και στη σχετική έρευνα οικονομικής συγκυρίας του **IOBE**, στην οποία ο σχετικός δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινήθηκε κατά το 2012 σε χαμηλό επίπεδο σημειώνοντας κάμψη κατά -12,2% στο 11μηνο'12 σε ετήσια βάση, έναντι μείωσής του κατά -3,0% και -9,3% το 2011 και 2010.

Από την εξέταση της προστιθέμενης αξίας των επί μέρους κλάδων των υπηρεσιών, τη μεγαλύτερη μείωση παρουσίασαν: Το χονδρικό και λιανικό εμπόριο και η εμπορία αυτοκινήτων (9μηνο'12: -13,3%, 9μηνο'11: -10,5%, 9μηνο'10: -0,4%) και ακολουθούν οι τέχνες, η διασκέδαση και η ψυχαγωγία (κυρίως ξενοδοχεία, εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης) & οι κλάδοι επισκευών ειδών νοικοκυριού (9μηνο'12: -12,5%, 9μηνο'11: +0,1%, 9μηνο'10: -1,3%), οι επαγγελματικές επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες - που αφορούν τους κλάδους των αρχιτεκτόνων, των μηχανικών των νομικών και της διαφήμισης (9μηνο'12: -7,7%, 9μηνο'11: -12,3%, 9μηνο'10: +13,6%), οι δραστηριότητες ενημέρωσης και επικοινωνίας (9μηνο'2012: -7,6%, 9μηνο'2011: -6,7%, 9μηνο'2010: -8,4%), ο δημόσιος τομέας (9μηνο'12: -2,5%, 9μηνο'11: -1,4%, 9μηνο'10: +0,7%).

Αντίθετα, μικρή κάμψη της προστιθέμενης αξίας σημειώθηκε στους κλάδους της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (9μηνο'12: -0,7%, 9μηνο'11: +2,6%, 9μηνο'10: -8,5%) και των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (9μηνο'12: -3,8%, 9μηνο'11: -13,0%, 9μηνο'10: -2,2%).

Η σημαντική μείωσης της προστιθέμενης αξίας του τριτογενούς τομέα οδήγησε στη μικρή μείωση της συμμετοχής του στη συνολική προστιθέμενη αξία της οικονομίας (βλ. Πίνακα).

Πίνακας: Προστιθέμενη αξία κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας			
	2010	2011	9μηνο 2012
Δευτερογενής Τομέας	17,0	15,8	16,3
Κατασκευές	3,5	2,5	2,1
Βιομηχανία	13,5	13,3	14,2
Τριτογενής Τομέας	79,8	80,8	80,3
Πρωτογενής Τομέας	3,2	3,4	3,4
Συνολική Προστ. Αξία	100,0	100,0	100,0
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ			

Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ: Ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση **Chicago PMI** ενισχύθηκε στο 51,6 τον Δεκ.'12 από 50,4 τον Νοέμ.'12, 49,9 τον Οκτ.'12 και 49,7 τον Σεπτ.'12. Επίσης, ο δείκτης **ISM manufacturing** αυξήθηκε στο 50,7 τον Δεκ.'12 από 49,5 τον Νοέμ.'12, 51,7 τον Οκτ.'12 και 51,5 τον Σεπτ.'12. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης **Conference Board** υποχώρησε στο 65,1 τον Δεκ.'12 από 71,5 τον Νοέμ.'12 και 73,1 τον Οκτ.'12.

Στην αγορά ακινήτων σημειώθηκε νέα βελτίωση καθώς οι επικείμενες πωλήσεις κατοικιών αυξήθηκαν κατά 1,7% σε μηνιαία βάση τον Νοέμ.'12 από 5,0% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση οι εν λόγω πωλήσεις ήταν αυξημένες κατά 9,8%. Οι πωλήσεις νέων κατοικιών αυξήθηκαν κατά 4,4% σε μηνιαία βάση τον Νοέμ.'12 από μείωση κατά -3,5% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση ήταν αυξημένες κατά 15,3%. Επίσης, οι δαπάνες για κατασκευές μειώθηκαν κατά -0,3% σε μηνιαία βάση το Νοέμ.'12 από αύξηση κατά 0,7% τον Οκτ.'12, ενώ σε ετήσια βάση αυξήθηκαν κατά 7,7%.

ΖΤΕ: Συνεχίζεται η δημοσίευση στοιχείων που επιβεβαιώνουν την συνέχιση της ύφεσης στην οικονομία της ΖΤΕ και το τελευταίο 3μηνο του έτους. Ο δείκτης PMI στη μεταποίηση στη ΖΤΕ μειώθηκε στο 46,1 τον Δεκ.'12, από 46,2 τον Νοέμ.'12. Αντίθετα, στις ΗΠΑ ο αντίστοιχος δείκτης στη μεταποίηση βελτιώθηκε στο 50,7 τον Δεκ.'12, από 49,5 τον Νοέμ.'12, ενώ βελτίωση σημειώθηκε και στον αντίστοιχο δείκτη στην Κίνα. Η εξέλιξη αυτή δείχνει ότι ενώ βελτιώνονται οι αναπτυξιακές προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας, η ΖΤΕ συνεχίζει να βρίσκεται σε ύφεση. Στη Γερμανία ο δείκτης PMI διατηρείται κάτω του 50 για 10^ο συνεχή μήνα, στο 46,0, από 46,8 τον Νοέμ.'12. Είναι φανερό ότι η παραγωγή βρίσκεται σε ύφεση, ενώ και η άνοδος του πληθωρισμού τον Δεκ.'12 στο 2,1% δυσχεραίνει την προοπτική ανάκαμψης.

Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στην Μεταποίηση				
	Δεκ.'12	Νοέμ.'12	Οκτ.'12	Σεπ.'12
ΖΤΕ	46,1	46,2	45,4	46,1
Γερμανία	46,0	46,8	46,0	47,4
Γαλλία	44,6	44,5	43,7	42,7
Ιταλία	46,7	45,1	45,5	45,7
Ισπανία	44,6	43,3	43,5	44,6

Πηγή: Reuters

Στη Γαλλία, ο δείκτης PMI είχε μικρή αύξηση αν και διατηρείται σε πολύ χαμηλό επίπεδο (βλ. Πίνακα), ενώ και στην Ιταλία ο δείκτης PMI στη μεταποίηση βελτιώθηκε στο υψηλότερο επίπεδο από τον Μάρτ.'12, στο 46,7. Στην Ισπανία, ο δείκτης PMI επιδεινώθηκε στο 44,6 τον Δεκ.'12 (πτώση της παραγωγής για 20^ο συνεχή μήνα), επιβεβαιώνοντας την έντονη ύφεση που πλήττει την οικονομία, ενώ τέλος, στην Ιρλανδία, ο δείκτης PMI μειώθηκε στο 51,4 τον Δεκ.'12, από 52,4 τον Νοέμ.'12, επίπεδο ωστόσο, που συνάδει με βελτίωση στον κλάδο της μεταποίησης για 10^ο συνεχή μήνα. Η θετική πορεία της οικονομίας της Ιρλανδίας δείχνει ότι η οικονομία θα είναι από τις μόνες στη ΖΤΕ που θα έχει αύξηση του ΑΕΠ το 2012, κατά 0,4%.

Γαλλία: Η οικονομία απέφυγε την ύφεση το 3^ο 3μηνο.'12, καθώς το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,1% σε 3μηναία βάση, χαμηλότερα ωστόσο από την αρχική

εκτίμηση για αύξησή του κατά 0,2%, έναντι πτώσης του κατά -0,1% το 2^ο 3μηνο.'12. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην ικανοποιητική αύξηση των εξαγωγών και την ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης. Ειδικότερα επισημαίνεται:

α) Η καταναλωτική δαπάνη αυξήθηκε κατά 0,2% σε 3μηναία βάση το 3^ο 3μηνο.'12, έναντι πτώσης -0,2% το 2^ο 3μηνο.'12, έναντι πτώσης -1,0% το 2^ο 3μηνο.'12. Ενθαρρυντική είναι επίσης η αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης κατά 0,2% σε μηνιαία βάση τον Νοέμ.'12, έναντι πτώσης -0,1% τον Οκτ.'12, αν και σε ετήσια βάση η δαπάνη μειώθηκε κατά -0,25. Ωστόσο, συνολικά η κατανάλωση το 2012 αναμένεται, σύμφωνα και με τον ΟΟΣΑ να είναι μηδενική, ενώ θα ανακάμψει ελαφρά το 2013, κατά 0,5%, καθώς παρά την συγκρατημένη αύξηση της απασχόλησης, η ανεργία θα εξακολουθήσει να διαμορφώνεται σε πολύ υψηλό επίπεδο, στο 9,9% το 2012, 10,7% το 2013 και 10,9% το 2014. Επιπλέον, η δημοσιονομική προσπάθεια για περιορισμό του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης στο -3,4% του ΑΕΠ το 2013, από -4,5% του ΑΕΠ το 2012 θα οδηγήσει σε αύξηση της φορολογίας των νοικοκυριών και συνεπώς περαιτέρω περιορισμό του εισοδήματός τους.

β) Η δημόσια κατανάλωση επίσης αυξήθηκε κατά 0,4% σε 3μηναία βάση το 3^ο 3μηνο.'12, από 0,5% το 2^ο 3μηνο.'12, ενώ συνολικά το 2012, ο ΟΟΣΑ προβλέπει αύξησή της κατά 1,2%, ενώ σταδιακά θα περιορίζεται κατά 0,9% το 2013 και 0,7% το 2014.

γ) Οι επενδύσεις μειώθηκαν κατά -0,3%, από αύξηση κατά 0,4% το 2^ο 3μηνο.'12, ενώ η πτώση του δείκτη PMI στη μεταποίηση, και η διατήρηση του δείκτη επιχειρηματικού κλίματος σε χαμηλό επίπεδο προοιωνίζεται νέα πτώση των επενδύσεων και το τελευταίο 3μηνο του έτους. Ειδικότερα παρατηρήθηκε πτώση των επιχειρηματικών επενδύσεων κατά -0,6%, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις έμειναν αμετάβλητες το τρίμηνο αυτό. Οι επενδύσεις το 2012 θα αυξηθούν πολύ περιορισμένα κατά 0,3%, ενώ το 2013 θα μειωθούν κατά -0,1% προτού ανακάμψουν το 2014 κατά 2,9%.

δ) Οι εξαγωγές αυξήθηκαν ικανοποιητικά κατά 0,6% σε 3μηναία βάση το 3^ο 3μηνο.'12, από +0,3% το 2^ο 3μηνο.'12, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά -0,5%. Ως εκ τούτου, ο εξωτερικός τομέας συνέβαλε θετικά στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,3 π.μ. σε 3μηναία βάση, από -0,4 π.μ. το 2^ο 3μηνο.'12. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ το 2012 ως σύνολο ο εξωτερικός τομέας είχε θετική συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,6 π.μ., γεγονός που απέτρεψε την ύφεση στην οικονομία, ενώ το 2013 θα έχει μηδενική συμβολή. Συνολικά το ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί, αν και περιορισμένα και το 2013, κατά 0,3%, από 0,2% το 2012 προτού ανακάμψει κατά 1,3%.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ
(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012Ε
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	5,5	3,0	-0,2	-3,2	-3,5	-6,9	-6,0
Ιδιωτική Κατανάλωση	4,3	3,7	4,0	-1,3	-3,6	-7,1	-7,9
Δημόσια Κατανάλωση	2,3	7,6	-2,1	4,8	-7,2	-9,1	-5,1
Ακαθάριστες Επενδύσεις	20,4	5,4	-6,7	-15,2	-15,0	-20,7	-17,7
- Κατοικίες	31,4	-9,0	-28,2	-23,5	-18,0	-23,6	-22,5
- Εξοπλισμός	15,6	37,0	1,3	-24,0	-20,0	-22,1	-18,0
Μεταποίηση	2,0	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-9,5	-3,5
Ανεργία (%)	8,9	8,3	7,6	9,5	12,5	17,7	23,6
Συνολική Απασχόληση	1,9	1,2	1,1	-1,0	-2,8	-6,6	-7,9
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	3,2	3,0	4,2	1,3	4,7	3,3	1,5
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (1995=100)	2,2	5,0	8,7	6,6	-1,7	-3,0	-8,1
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,1	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-3,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-5,7	-6,5	-9,8	-15,6	-10,7	-9,4	-6,5
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-9,6	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,8	-3,5

Πηγή: ΔΟΜ Alpha Bank, ΕΛΣΤΑΤ, European Commission, Spring 2012

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2010	2011				2011	2012
	έτος	I	II	III	IV	έτος	διαθέσιμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-6,9	-14,0	-11,7	-8,7	-8,7	-8,7	-11,7 (10μην)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-37,2	-55,9	-42,2	-34,4	-29,8	-29,8	-40,7 (11μην)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-23,7	-54,2	-44,6	-35,5	-36,0	-37,7	-26,3 (9μην)
Μεταποίηση	-5,1	-7,1	-9,6	-8,0	-9,5	-9,5	-5,3 (10μην)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,8	43,7	45,6	43,9	41,1	43,6	41,8 (Νοέμ)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	79,3	82,2	77,5	76,5	74,2	77,6	76,1 (11μην)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	75,8	79,2	77,6	78,3	72,5	76,9	76,6 (11μην)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-63	-69	-71	-74	-83	-74	-75,0 (11μην)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	0,0	-0,4	-1,2	-2,2	-3,1	-3,1	-4,8 (Οκτ)
Επιχειρήσεις	1,1	1,1	0,2	-0,9	-2,0	-2,0	-5,6 (Οκτ)
- Βιομηχανία	-2,0	-1,2	-2,2	0,5	0,1	0,1	-4,3 (Οκτ)
- Κατασκευές	1,9	-0,4	-0,3	-2,1	-7,4	-7,4	-5,5 (Οκτ)
- Τουρισμός	2,9	0,2	0,5	-0,8	-2,3	-2,3	-0,8 (Οκτ)
Νοικοκυριά	-1,2	-1,9	-2,5	-3,1	-3,9	-3,9	-4,1 (Οκτ)
- Καταναλωτική Πίστη	-4,2	-4,6	-5,8	-6,5	-6,4	-6,4	-5,2 (Οκτ)
- Στεγαστικά Δάνεια	-0,3	-1,3	-1,7	-2,1	-2,9	-2,9	-3,7 (Οκτ)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,7	4,7	3,5	2,4	2,8	3,3	1,0 (Νοεμ)
Δομικός Πληθωρισμός	3,0	2,5	1,7	0,7	1,3	1,5	-0,5 (Νοεμ)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-4,7	-5,4	-4,9	-4,3	-5,9	-5,1	-11,7 (3ο 3μην)
Εππόκια							
Ταμειευτήριο	0,38	0,39	0,40	0,40	0,41	0,40	0,42 (Οκτ)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	6,14	6,88	7,35	7,73	7,88	7,46	7,45 (Οκτ)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	11,64	12,25	12,51	12,68	12,04	12,37	10,64 (Οκτ)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	3,84	4,48	4,77	4,94	4,66	4,71	3,11 (Οκτ)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	8,95	11,92	14,76	18,23	28,95	18,69	26,01 (Οκτ)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Κατανάλωση Νοικοκυριών	-3,5	-8,0	-7,3	-5,0	-7,5	-6,9	-6,7 (3ο 3μην)
Επενδύσεις	-3,9	-8,6	-7,4	-5,2	-7,0	-7,1	-8,0 (2ο 3μην)
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-18,0	-24,2	-19,6	-16,4	-22,2	-20,7	-19,4 (2ο 3μην)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,8	-2,4	0,8	4,5	-6,1	-0,3	-4,1 (2ο 3μην)
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-4,8	-9,8	-4,5	-3,8	-14,2	-8,1	-12,3 (2ο 3μην)
Ισοζύγιο Πληρωμών σε δις €							
Εξαγωγές Αγαθών	17,1	4,3	9,5	15,1	20,2	20,2	18,0 (10μην)
Εισαγωγές Αγαθών	45,4	11,9	23,7	36,0	47,5	47,5	35,3 (10μην)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-28,3	-7,6	-14,2	-21,0	-27,2	-27,2	-17,3 (10μην)
Ισοζύγιο Αδήλων Πόρων	6,3	0,6	1,2	7,1	8,8	8,8	14,7 (10μην)
Αναλογία Αδήλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	22,3	7,5	8,6	34,0	32,4	32,4	85,1 (10μην)
Ισοζύγιο Τρεχ(σών) Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-22,0	-7,0	-13,0	-13,9	-18,4	-18,4	-2,6 (10μην)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	0,7	-0,3	-0,7	-1,6	0,03	0,03	2,1 (10μην)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-20,9	-6,1	-9,7	-14,6	-17,3	-17,3	-77,6 (10μην)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	1.413,9	1.535,2	1.279,1	798,4	680,4	680,4	809,14 (Νοέμ)
(% μεταβολή ΓΔ)	-35,6	-25,8	-10,8	-45,7	-51,9	-51,9	18,6
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	23,3	25,7	21,4	13,8	11,8	11,8	15,6

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.

ALPHA BANK

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων
Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών
Παρασκευή, 4 Ιανουαρίου 2013
